

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL, Euratom) 2019/493,**25. märts 2019,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014 seoses kontrollimenetlusega, mis käsitleb isikuandmete kaitse normide rikkumist Euroopa Parlamendi valimiste raames**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 224,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 ⁽³⁾ reguleeritakse Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste eriomast Euroopa tasandi õiguslikku staatust ning nende rahastamist Euroopa Liidu üldeelarvest. Samuti asutati sellega Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste amet („amet“).
- (2) Selleks et amet saaks täita oma ülesandeid, sealhulgas käesoleva määrusega ette nähtud uusi ülesandeid, täies ulatuses ja sõltumatult, peavad tal olema alalised töötajad ning ameti direktorile tuleks anda ametisse nimetamise volitused.
- (3) Hiljutised sündmused on näidanud, et isikuandmete ebaseaduslik kasutamine võib seada ohtu valimisprotsessi ja demokraatia. Seepärast on vaja Euroopa demokraatliku protsessi usaldusvärsust kaitsta ning näha ette rahalised karistused juhul, kui Euroopa tasandi erakonnad või Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused kasutavad ära isikuandmete kaitse normide rikkumist, et mõjutada Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi.
- (4) Selleks tuleks kehtestada kontrollimenetlus, mille raames peab amet teatavates olukordades taotlema, et määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 alusel moodustatud sõltumatute väljapaistvate isikute komitee hindaks, kas Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on kohaldatavate isikuandmete kaitse normide rikkumist ära kasutades Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi tahtlikult mõjutanud või püüdnud mõjutada. Kui kontrollimenetluses leitakse, et see on nii, peaks amet määrama karistused kooskõlas tõhusa, proportsionaalse ja hoiatava karistussüsteemiga, mis on ette nähtud määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014.
- (5) Kui amet määrab Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele kontrollimenetluse tulemusena karistuse, peaks ta seejuures kohaselt arvesse võtma *ne bis in idem* põhimõtet, mille kohaselt ei tohi sama süüteo eest mitu korda karistada. Amet peaks ühtlasi tagama õiguskindluse põhimõtte järgimise ning asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele võimaluse esitada oma seisukoht.

⁽¹⁾ 12. detsembri 2018. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2019. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta otsus.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (ELT L 317, 4.11.2014, lk 1).

- (6) Uus menetlus peaks kehtima paralleelselt praeguste menetlustega, millega kontrollitakse registreerimistingimuste täitmist ja mida kohaldatakse liidu alusväärtuste ilmse ja tõsise rikkumise korral. Uuele menetlusele ei peaks aga kohalduma samad ajapiirangud, mis on sätestatud registreerimistingimuste ja -nõuete täitmise kontrollimise menetlusele määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 10.
- (7) Kuna uus menetlus algatatakse andmekaitse eest vastutava pädeva riikliku järelevalveasutuse otsusega, peaks asjaomasel Euroopa tasandi erakonnal või Euroopa tasandi poliitilisel sihtasutusel olema võimalik taotleda karistuse läbivaatamist juhul, kui riikliku järelevalveasutuse otsus tunnistatakse kehtetuks või kui selle otsuse vastu esitatud kaebus rahuldatakse, tingimusel et kõik riigisisesed õiguskaitsevõimalused on ammendatud.
- (8) Selleks et 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimised toimuksid rangelt demokraatlike normide kohaselt ja kooskõlas selliste Euroopa väärtustega nagu demokraatia, õigusriik ja põhiõiguste austamine, on oluline, et normid uue kontrollimenetluse kohta jõustuks aegsasti ja et uus kontrollimenetlus kohalduks niipea kui võimalik. Selle saavutamiseks peaksid muudatused, mis tuleb määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 käesoleva määruse kohaselt teha, jõustuma käesoleva määruse *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.
- (9) Määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Ameti direktoriti abistavad töötajad, kelle suhtes ta kasutab Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste kohaselt ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule ja muude teenistujatega teenistuslepingute sõlmimiseks volitatud asutusele või ametiisikule antud volitusi („ametisse nimetava asutuse volitused“), mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68. Amet võib kasutada kõigis oma töövaldkondades lähetatud riiklikke eksperte või muud personali, kes ei ole ameti töötajad.

Ameti töötajate suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi ning liidu institutsioonide kokkuleppel personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks vastu võetud norme.

Töötajate valikuga ei tohi kaasneda huvide konflikti töötajate tööülesannete vahel ametis ning nende muude ametiülesannete vahel ning töötajad peavad hoiduma tegevusest, mis on vastuolus nende ülesannete olemusega.“

2) Artikli 10 lõike 3 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Esimeses ja teises lõigus sätestatud menetlust ei alustata Euroopa Parlamendi valimistele eelneva kahe kuu jooksul. See ajapiirang ei kohaldu artiklis 10a sätestatud menetlusele.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

Isikuandmete kaitse normide rikkumisega seotud kontrollimenetlus

1. Euroopa tasandi erakond ega Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei tohi Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi tahtlikult mõjutada ega püüda mõjutada, kasutades ära kohalduvate isikuandmete kaitse normide rikkumist mõne füüsilise või juriidilise isiku poolt.

2. Kui amet saab teada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 (*) artikli 4 punkti 21 kohase riikliku järelevalveasutuse otsusest, mille kohaselt on füüsiline või juriidiline isik rikkunud kohalduvaid isikuandmete kaitse norme, ja sellest otsusest tuleneb või on muudel põhjustel alust arvata, et rikkumine on seotud Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse poliitilise tegevusega Euroopa Parlamendi valimiste raames, suunab amet juhtumi käsitlemiseks käesoleva määruse artikli 11 alusel moodustatud sõltumatute väljapaistvate isikute komiteele. Amet võib vajaduse korral teha asjaomase riikliku järelevalveasutusega koostööd.

3. Lõikes 2 osutatud komitee esitab oma arvamuse selle kohta, kas Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on asjaomast rikkumist ära kasutades Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi tahtlikult mõjutanud või püüdnud mõjutada. Amet taotleb arvamust viivitamata, ent mitte hiljem kui ühe kuu jooksul alates sellest, kui ta saab teada riikliku järelevalveasutuse otsusest. Amet kehtestab komitee arvamuse esitamiseks lühikese ja mõistliku tähtaja. Komitee peab nimetatud tähtjast kinni pidama.

4. Komitee arvamuse alusel otsustab amet kooskõlas artikli 27 lõike 2 punkti a alapunktiga vii, kas määrata asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele rahaline karistus. Ameti otsus peab olema põhjendatud, eriti mis puudutab komitee arvamust, ning see avaldatakse kiiresti.

5. Käesolevas artiklis sätestatud menetlus ei piira artiklis 10 sätestatud menetluse kasutamist.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).“

4) Artikli 11 lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Ameti taotlusel esitab komitee arvamuse:

- a) artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud liidu põhiväärtuste iga võimaliku ilmse ja tõsise rikkumise kohta Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse poolt;
- b) selle kohta, kas Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on kohalduvate isikuandmete kaitse normide rikkumist ära kasutades Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi tahtlikult mõjutanud või püüdnud mõjutada.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud juhtudel võib komitee taotleda ametilt, Euroopa Parlamendilt, asjaomaselt Euroopa tasandi erakonnalt või Euroopa tasandi poliitiliselt sihtasutuselt, teistelt erakondadelt, poliitilistelt sihtasutustelt või muudelt sidusrühmadelt kõiki asjaomaseid dokumente või tõendeid ning nende esindajate ärakuulamist. Esimese lõigu punktis b osutatud juhul teeb artiklis 10a osutatud riiklik järelevalveasutus komiteega koostööd kooskõlas kohaldatava õigusega.“

5) Artikli 18 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus peab taotluse esitamise ajal täitma artiklis 23 loetletud kohustusi, olema alates taotluse esitamise kuupäevast kuni selle eelarveaasta või selle tegevuse lõpuni, milleks toetus anti, registris registreeritud ning tema suhtes ei tohi kehtida ükski artikli 27 lõikes 1 ning artikli 27 lõike 2 punkti a alapunktides v, vi ja vii ettenähtud karistus.“

6) Artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punkti a lisatakse järgmine alapunkt:

„vii) kui artiklis 10a sätestatud kontrollimenetluses tehakse kindlaks, et Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on tahtlikult mõjutanud või püüdnud mõjutada Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi, kasutades ära kohalduvate isikuandmete kaitse normide rikkumist;“

b) lisatakse järgmine lõige:

„7. Kui artiklis 10a osutatud riikliku järelevalveasutuse otsus tunnistatakse kehtetuks või kui õiguskaitsevahend selle otsuse vastu osutub edukaks, vaatab amet tingimusel, et kõik riigisisised õiguskaitsevahendid on ammendatud, asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse taotlusel läbi kõik lõike 2 punkti a alapunkti vii alusel määratud karistused.“

Artikkel 2

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 25. märts 2019

Euroopa Parlamendi nimel

president

A. TAJANI

Nõukogu nimel

eesistuja

G. CIAMBA
